

Handläggare
Peter Dahlberg, 08-508 29 323

Till
Kommunstyrelsen

Stockholm stads kemikalieplan 2020-2023 – Redovisning av miljöförvaltningens förslag till ny kemikalieplan

Svar på remiss från kommunstyrelsen KS 2019/1510

Sammanfattning

Kemikalieplanens generella målsättningar stämmer väl med bolagskoncernens miljöambitioner. Ur ett användarperspektiv att det viktigt att det är lätt att göra rätt vid val olika produkter. Det kan därför i kemikalieplanen bland annat förtydligas hur avvikelser i byggprojekt ska kunna godkännas och avvisas. Bolagen påpekar också att kemikalieplanens nya krav på loggböcker för kemikalier i alla byggprodukter kommer att ta mer resurser i anspråk än tidigare, då loggböckerna idag enbart används för avvikelser.

Det kan vara svårt att klara totalförbud för vissa kemikalier om det saknas bra fungerande och kostnadseffektiva alternativ. Därför bör det övervägas om vissa avsteg från kraven ska kunna göras. Bolagen lyfter också fram att kravställning mot projekt som syftar till att föra in ny storskalig kemikaliehantering bör förtydligas, vilket behövs exempelvis till reningsverk. Koncernledningen är i övrigt positiv till förslaget om uppdaterad kemikalieplan.

Ärendet

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har fått kommunfullmäktiges uppdrag att ta fram en ny kemikalieplan för år 2020-2023. Det är Stockholm stads andra kemikalieplan i ordningen. Planen är en förlängning av stadens miljöprograms mål Ett giftfritt Stockholm samt det nationella miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö och syftar till att förtydliga de delar i stadens miljöprogram som hanterar hur Stockholm ska bli en giftfri stad. Mot tidigare plan har nya åtgärder lagts till och ambitionsnivån höjts.

Kommunstyrelsen har remitterat *Stockholm stads kemikalieplan 2020-2023 – Redovisning av miljöförvaltningens förslag till ny kemikalieplan* till bl. a. Stockholms Stadshus AB, som i sin tur remitterat vidare till dotterbolagen Svenska Bostäder, Stockholmshem, Familjebostäder, Micasa Fastigheter, Stockholms Stadsteater, Stockholm Parkering, Stockholm Vatten och Avfall, SGA Fastigheter, Stockholms Hamn, Stokab, SISAB och S:t Erik Markutveckling. SGA Fastigheter avstår från att svara. Remissvaren i sin helhet återfinns i bilagorna.

Underremisser

SISABs remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 1):

SISAB är positiva till remissförslaget, men ser svårigheter med att helt gå över till alternativa material till koppar för tappvattensystem. Ett sådant krav kan ge konsekvenser i form av ökade vattenskaderisker eller betydande kostnadsökningar. Vad gäller loggböcker för använda byggvaror, är det ett krav som bolaget idag bara ställer för avvikelseprodukter. Om det nu ska gälla för alla produkter kommer det att ta mer resurser i anspråk.

Stokabs remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 2):

Stokab anser övergripande att förslaget till ny kemikalieplan är välskrivet och ger användbar och ändamålsenlig information samt vägledning. Dock anser bolaget att det tillkommande krav om att en ytterligare loggbok ska användas, behöver kompletteras med utförligare information om hur det är avsett att nyttjas i bolagets verksamhet. Loggningen bör både vara ändamålsenlig och kostnadseffektiv utan att skapa orimlig tillkommande administration.

Micasa Fastigheters remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 3):

Bolaget välkomnar en välskriven kemikalieplan med ambitioner och lyfter fram att det är viktigt ur ett användarperspektiv att det är lätt att göra rätt vid val olika produkter.

Stockholms Hamns remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 4):

Bolaget konstaterar att förslaget till stora delar överensstämmer med dess inriktning för ett proaktivt kemikaliearbete. Därutöver ser bolaget att stadens arbete med upphandlingar och inköp kan samordnas för bättre kravställning och uppföljning, samt att det behövs gränsdragningslistor för olika produkter. Vidare anser bolaget att det är realistiskt med totalförbud inom vissa områden, som till exempel elektronik, då det fortfarande saknas bra fungerande alternativ. Bolaget ser därför att det bör vara möjligt att i vissa fall gör avsteg från kraven. Det bör också förtydligas vem som bär uppföljningsansvar inom vissa områden, som till exempel bedömning och minimering av exponeringsrisker.

Stockholms Shems remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 5):

Bolaget anser att kemikalieplanen ger ett bra stöd till arbetet med kemikalier och materialval, men att planen kan bli tydligare och mer användbar i praktiken. Exempelvis kan skrivningen om koppar och zink tydliggöras, samt hur byggvarubedömningen kan nyttjas i arbetet med utfasningsämnen, prioriterade riskminskningsämnen samt lokala fokusämnen.

Stockholm Parkerings remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 6):

Bolaget tycker redovisat förslag till kemikalieplan är bra och att den tydligt redovisar åtgärder och vilka som ansvarar för dessa.

Svenska Bostäders remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 7):

Svenska Bostäder lyfter fram att kemikalieplanen är välskriven med konkreta åtgärder och tydlig ansvarsfördelning. Bolaget ser dock att det kan förtydligas hur avvikelser i

byggprojekt ska godkännas och avvisas, och att det är fördelaktigt om det bara behövs ett system för dokumentation och uppföljning av kemikaliehanteringen, istället för flera.

S:t Erik Markutvecklings remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 8):

Kemikalieplanen är en bra utgångspunkt för stadens långsiktiga kemikaliearbete. De åtgärder, kartläggning, dokumentation och den systematiska uppföljning som krävs för att bolaget ska arbeta i enlighet med planen är omfattande. Detta kommer att kräva ytterligare resurser och kompetens inom bolaget samt innebära merkostnader. Det kommer också att krävas ett förberedelsearbete för att få nya rutiner på plats.

Bolagets fastighetsförvaltning är utlagd på extern part och ändrade rutiner måste införas hos bolagets externa förvaltare. Bolagets uppdrag innebär att fastighetsförvaltningen i vissa fall kan vara aktuell under ett par år innan byggnader ska rivas, vilket gör att insatserna måste prioriteras och att större insatser är mindre lämpliga i byggnader som ska rivas inom överskådlig tid.

Stockholms Stadsteaters remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 9):

Kulturhuset Stadsteatern är positivt inställd till planen och ställer oss bakom den i dess helhet. Det önskas att det framtas vägledning kring praktiskt handlande för stadens bolag. Det önskas vägledning och stöd avseende praktiska frågor om vilka krav som kan/bör uppställas vid inköp- upphandlingar inom kemikalieområdet gentemot leverantörer. Det önskas råd om relevanta indikatorer för uppföljning avseende krav inköp/upphandling på området.

Stockholm Vatten och Avfalls remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 10):

Kemikalieplanen har en bra omfattning. Bolaget ser dock att planen bör förtydligas på några punkter, bland annat kravställning mot projekt som syftar till att föra in ny storskalig kemikaliehantering som till exempel reningsverk. Vidare kan planen bli tydligare i beskrivningen av substitutionskravet. Det bästa är att inte använda kemikalier alls. Därför borde det stå tydligare att begreppet substitution även innefattar alternativa arbetssätt för att helt eliminera kemikalieanvändning.

Familjebostäders remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 11):

Familjebostäder hänvisar till tidigare inskickade synpunkter till miljöförvaltningen. Familjebostäder är i huvudsak positiva till förslaget om ny kemikalieplan, men ser att fokus bör ligga på att säkerställa åtgärder för att uppnå målet om en giftfri miljö. Bolaget ser därför att kemikalieplanen bör utgå från i branschen väletablerade och vedertagna system.

Koncernledningens synpunkter

Koncernledningen ser generellt positivt på förslaget om uppdaterad kemikalieplan. Kemikalieplanens generella målsättningar stämmer väl med bolagskoncernens miljöambitioner. Vissa krav kommer emellertid att utgöra en utmaning för stadens bolag att bedriva samordnat med andra prioriterade uppdrag från kommunfullmäktige.

Med ovanstående som utgångspunkt fokuserar koncernledningens synpunkter främst på behovet av förtydliganden som kan förenkla och förbättra förutsättningarna för bolagens

arbete i enlighet med förslaget. Därför är det, precis som dotterbolagen också lyfter fram, viktigt ur ett användarperspektiv att det är lätt att göra rätt vid val olika produkter.

Bolagen anser att planen skulle kunna bli tydligare och mer praktiskt användbar. Bland annat kan förtydligas hur avvikelser i byggprojekt ska kunna godkännas och avvisas. Bolagen påpekar också att kraven på loggböcker för alla byggprodukter kommer att ta mer resurser i anspråk än tidigare, då loggböckerna idag enbart används för avvikelser.

Kemikalieplanen bör även förtydligas gällande kravställning mot projekt som syftar till att föra in ny storskalig kemikaliehantering, som till exempel reningsverk. Det kan också vara svårt att klara totalförbud för vissa kemikalier om det saknas bra fungerande och kostnadseffektiva alternativ. Därför bör övervägas om vissa avsteg från kraven ska kunna göras.

För att kunna uppnå så bra resultat som möjligt är det avgörande att både arbetssätt och riktlinjer är konkreta och enkla att förstå och följa. För kompletterande synpunkter hänvisar koncernledningen till dotterbolagens egna underremissvar.

Krister Schultz
Vice VD

Bilagor

1. SISABs remissvar
2. Stokabs remissvar
3. Micasa Fastigheters remissvar
4. Stockholms Hamns remissvar
5. Stockholmsshems remissvar
6. Stockholm Parkerings remissvar
7. Svenska Bostäders remissvar
8. S:t Erik Markutvecklings remissvar
9. Stockholms Stadsteaters remissvar
10. Stockholm Vatten och Avfalls remissvar
11. Familjebostäders remissvar

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Krister Schultz, Vice vd	2020-02-14